

На основу члана 8. став 1. Закона о Народној скупштини („Службени гласник РС“, број 9/10) и члана 238. став 5. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС“, број 20/12 - Пречишћени текст),

Народна скупштина Републике Србије, на Четвртој посебној седници у 2014. години, одржаној 5. јуна 2014. године, донела је

ЗАКЉУЧАК

ПОВОДОМ РАЗМАТРАЊА РЕДОВНОГ ГОДИШЊЕГ ИЗВЕШТАЈА ЗАШТИТНИКА ГРАЂАНА ЗА 2013. ГОДИНУ

1. Народна скупштина оцењује да је Заштитник грађана својим Редовним годишњим извештајем за 2013. годину, кроз целовито представљање активности Заштитника грађана у извршавању уставних и законских надлежности, дао општу оцену стања и квалитета остваривања и заштите права грађана пред државним органима, стање државне управе и јавног сектора у целини, указујући на неопходне системске промене кроз изградњу и јачање институција, у циљу унапређења владавине права, поштовања људских и мањинских права и остваривања права грађана.

2. Полазећи од оцене Заштитника грађана да у реформи државне управе ни у 2013. години није начињен кључни помак, поготово не у деполитизацији, рационализацији и професионализацији државне управе, што је основни узрок помањкања примене начела добре управе у Републици Србији и свакодневног кршења права грађана, Народна скупштина обавезује Владу да предлагањем и доношењем одговарајућих закона и других прописа и другим непосредним мерама што хитније приступи остваривању циљева утврђених Стратегијом реформе јавне управе у Републици Србији, коју је Влада усвојила јануара 2014. године.

Народна скупштина посебно наглашава да је унапређење правног оквира за уређивање управе и усклађивање управе са принципима који су утврђени Стратегијом реформе јавне управе у Републици Србији, као и повезивање процеса реформе јавне управе са процесом европских интеграција, један од најважнијих приоритета Републике Србије. Реформа управе и европске интеграције морају нужно представљати два међусобно повезана и условљена процеса.

За спровођење реформе управе у складу са Стратегијом реформе јавне управе у Републици Србији од посебног су значаја и оцене Заштитника грађана да нема значајнијег помака ни у раду органа јединица локалне самоуправе, да су често недовољно ангажовани у решавању питања која спадају у изворну или поверену надлежност јединице локалне самоуправе, да су неефикасни у спровођењу сопствених одлука, да не информишу јасно или довољно грађане о њиховим правима и о могућностима које су им на располагању за заштиту права и интереса, па неретко користе и неинформисаност грађана за одуговлачење поступака. Полазећи од ових оцена, Народна скупштина очекује да се мерама и активностима које ће надлежни органи предузимати у примени Стратегије реформе јавне управе у Републици Србији успостави јединствени правни режим и систем стандарда за вршење послова јавне управе, у циљу обезбеђивања исте заштите права грађана на укупној територији Републике Србије.

3. Имајући у виду оцену Заштитника грађана да Влада није у довољној мери препознала Заштитника грађана као институцију успостављену да допринесе реформама у области управе у циљу остваривања и заштите права грађана, као и да није успостављена потребна сарадња Владе и овог независног државног органа, Народна скупштина наглашава да је дужност Владе и других државних органа да разматрају и уважавају препоруке, иницијативе и мишљења која им Заштитник грађана упућује, као и да поступају по препорукама Заштитника грађана.

Народна скупштина поново позива Владу да преиспита важећа решења Закона о Заштитнику грађана, у складу са иницијативама и препорукама Заштитника грађана, као и да предложи Народној скупштини измене Закона којима ће се ускладити правни оквир за рад Заштитника грађана са уоченим потребама у досадашњем раду.

4. Оправдано је очекивање да ће доношење сета правосудних закона у протеклом периоду обезбедити бољу организацију рада правосудних органа, лакши приступ правди и поштовање права на правично суђење и суђење у разумном року. Међутим, с обзиром на велики број притужби грађана због повреде ових права, њихово све чешће обраћање Уставном суду, као и све већи број одлука Уставног суда поводом повреде ових права, неопходно је да Влада, односно надлежно министарство и даље предузимају мере којима ће се обезбедити остваривање уставног права на правично суђење и суђење у разумном року. Потребно је обезбедити функционалност непосредног надзора над радом судске управе, у складу са законом, чиме би се омогућило ефикасно поступање по притужбама грађана. Такође би требало, доношењем одговарајућих подзаконских прописа, уредити остваривање права грађана на накнаду штете досуђене одлукама Уставног суда. Неопходно је, такође, приступити и извршавању пресуда Европског суда за људска права у Стразбуру којима је утврђено право грађана на накнаду штете.

Доношење закона о бесплатној правној помоћи отклониће значајну препреку у приступу правди најсиромашнијим грађанима, имајући у виду да прописани износи судских такси великом броју грађана могу бити препрека за остваривање судске заштите њихових права. Стога је потребно у најкраћем року припремити овај законски предлог и упутити га Народној скупштини на разматрање и усвајање.

5. Народна скупштина обавезује Владу да предузме одговарајуће мере да се побољша положај грађана у односу на органе власти када се ради о заштити права лица лишених слободе, пре свега даљим развијањем и повећањем ефикасности постојећих интерних механизма контроле и изградњом система надгледања полицијског притвора, даљим побољшавањем услова у просторијама за полицијско задржавање грађана и поштовањем претпоставке невиности, као и усклађивањем смештајних услова осуђених лица са важећим прописима и стандардима.

6. Неопходно је, подношењем предлога закона Народној скупштини, што пре изградити нормативни оквир за заштиту грађана који у доброј вери укажу на неправилности и незаконитости у поступању органа власти и појединаца у органима власти којима се угрожавају или повређују права грађана и јавни интерес (заштита „узбуњивача“), као и, притом, уредити овлашћења Заштитника грађана у циљу заштите ових грађана.

7. Надлежни одбори Народне скупштине ће, у вршењу своје законодавне и контролне функције, пратити рад извршних органа са становишта поштовања препорука Заштитника грађана и овог закључка.

8. Народна скупштина обавезује Владу да, у року од шест месеци, поднесе Народној скупштини извештај о спровођењу ових закључака.

9. Овај закључак објавиће се у „Службеном гласнику Републике Србије“.

РС број 40
У Београду, 5. јуна 2014. године

НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

ПРЕДСЕДНИК

Маја Гојковић